

**UCHWAŁA NR XXVIII.211.2020
RADY GMINY PSZCZEW**

z dnia 10 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Pszczew
na lata 2021 – 2022**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 713) oraz art. 1 ust.1 i art. 2 ust.4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 685) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Gminy Pszczew na lata 2021 – 2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pszczew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Romuald Tankielun

PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO GMINY PSZCZEW NA LATA 2021 - 2022

I. WPROWADZENIE

Podstawą do opracowania Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Gminy Pszczew na lata 2021 - 2022 jest:

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 685).

Ochrona zdrowia psychicznego w aspekcie Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

1. Promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
2. Zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zamieszkania,
3. Kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.
4. Poszerzaniu i propagowaniu wśród społeczności lokalnej wiedzy na temat zdrowia psychicznego, problematyki zaburzeń psychicznych i działającej sieci wsparcia.

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego oparty jest na zasadzie integracji działań na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem promocji zdrowia psychicznego. Ochrona zdrowia psychicznego może być realizowana przez różne podmioty, co daje większe szanse powodzenia podejmowanym działaniom.

Stan zdrowia psychicznego społeczeństwa zależy w dużej mierze od tego, jaki styl życia to społeczeństwo prowadzi oraz co robi, aby swoje zdrowie zachować i chronić. Ochrona zdrowia psychicznego rozpatrywana jest więc jako strategia zdrowego stylu życia, której niejako twórcą jest każdy człowiek, za którą jesteśmy odpowiedzialni my sami, a nie tylko system opieki zdrowotnej. Wizja ta uświadamia nam konieczność zmiany sposobu myślenia o tym, kto jest odpowiedzialny za zdrowie jednostki i społeczeństwa oraz wzięcia odpowiedzialności za własne zdrowie, poprzez modyfikację zachowań i stylu życia. Każdy człowiek dokonuje w codziennym życiu wyborów, które bądź szkodzą zdrowiu bądź je wspomagają. Rodzaj podejmowanych decyzji zależy niewątpliwie od człowieka. To jednak, jakie ma możliwości wyboru, uzależnione jest już od szeregu czynników, na które często sam nie ma wpływu.

Promocja zdrowia jest więc procesem zmierzającym do zachowania zdrowia. Działania promocyjne i profilaktyczne są formą ingerowania w rzeczywistość społeczną i świadomość kształtowania rozwoju tej rzeczywistości. Rolą gminy jest określenie strategii działań, mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

Do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin należy prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego. Stanowią one ogólne ramy dla Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Gminy Pszczew na lata 2021 – 2022. Głównym celem niniejszego Programu powinna stać się promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym. Zadaniem tego programu jest to, aby ochrona zdrowia psychicznego stała się czynnikiem integrującym wszystkie środowiska lokalne, które podejmą działania zapobiegające zaburzeniom psychicznym. Zadania zawarte w gminnym programie zostały tak sformułowane, by położyć nacisk na działania zapobiegawcze, dotyczące w szczególności profilaktyki, przeciwdziałające zachowaniom szkodliwym dla zdrowia psychicznego. Zwrócono również uwagę na promowanie właściwych zachowań życia w odniesieniu do dzieci i młodzieży, szczególnie w środowisku nauczania i wychowania.

II. CELE OGÓLNE, CELE SZCZEGÓLNE PROGRAMU I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

Niewystarczająca znajomość problematyki zdrowia psychicznego, stereotypowe podejście do osób dotkniętych chorobą lub zaburzeniami psychicznymi powoduje przerażenie, bezradność, obojętność a czasami niechęć i odtrącenie ze strony najbliższych i otoczenia. Nieznajomość symptomów zaburzeń psychicznych często powoduje bagatelizowanie ich przejawów, a co za tym idzie osoba chora nie otrzymuje właściwej pomocy. Jest to sytuacja wpływająca negatywnie zarówno na samego chorego jak i na otoczenie. Nieznajomość symptomów zaburzeń psychicznych często powoduje bagatelizowanie ich przejawów, a co za tym idzie osoba chora nie otrzymuje właściwej pomocy. Dlatego należy stworzyć jak najlepsze warunki, które pozwolą osobom z zaburzeniami psychicznymi żyć we własnym środowisku społecznym, w sposób zapewniający jak najwyższą jakość życia i pełną integrację ze środowiskiem lokalnym. Zbyt wolne wdrażanie środowiskowego modelu ochrony zdrowia psychicznego oraz brak skoordynowanego działania informacyjno- koordynującego spowalnia i ogranicza dostępność do istniejącej i rozwijającej się sieci wsparcia i ochrony zdrowia psychicznego.

Niniejszy program realizowany będzie poprzez następujące cele:

Lp.	Zadanie	Realizator
Cel główny I: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.		
1.	Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.	
1.1	<p>Działania edukacyjno-informacyjne w zakresie promocji zdrowia psychicznego i różnych aspektów zaburzeń psychicznych, w tym rozwijanie postaw tolerancji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychoedukacja chorych i ich rodzin, - promocja programów prozdrowotnych, szkolenia i warsztaty, - upowszechnianie materiałów informacyjno-promocyjnych, - promocja Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych, Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego, - promowanie zasad ochrony zdrowia psychicznego i zasad zdrowego stylu życia poprzez cykliczne artykuły w gazecie prowadzonej przez uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy - upowszechnianie i poszerzanie oferty działań służących wspieraniu zasad zdrowego stylu życia poprzez sekcje sportowe na świeżym powietrzu i w hali sportowej - „Odżywianie a choroby cywilizacyjne” – spotkanie uczniów szkoły podstawowej z dietetykiem na temat prawidłowego odżywiania się, - „Bulimia i anoreksja” – zasady zdrowego odżywiania oraz zaburzenia odżywiania – spotkanie uczniów klas VI-VIII klas szkoły podstawowej z przedstawicielem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Międzyrzeczu, - „Trzymaj formę” – realizacja programu profilaktycznego, dotyczącego zasad zdrowego żywienia dzieci oraz wpływu aktywności fizycznej na funkcjonowanie organizmu, realizacja w klasach V-VIII, - „Zachowaj ciszę” – przeciwdziałanie hałasowi w szkole, - promowanie ochrony zdrowia poprzez cykliczne artykuły w gazecie szkolnej i prasie lokalnej, - udział w ogólnopolskim programie „Akademia Zdrowego Przedszkolaka”, - program przedszkolny „Kodeks Dobrych Manier”, - tygodniowa tematyka cykliczna w przedszkolu „W sadzie”, „W ogrodzie”, „W zdrowym ciele zdrowy duch”. 	<p>Centrum Zdrowia Psychicznego Zespół Środowiskowego Leczenia Psychiatrycznego w Międzyrzeczu,</p> <p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie,</p> <p>Środowiskowy Dom Samopomocy w Pszczewie,</p> <p>Szkoła Podstawowa w Pszczewie,</p> <p>Przedszkole Samorządowe im. Pszczółki Mai w Pszczewie,</p> <p>Stowarzyszenie Uczniowski Klub Sportowy <i>Orlik 2012</i> ,</p> <p>Gminny Klub Piłkarski</p>
1.2	<p>Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie redukcji ryzyk zagrażających zdrowiu psychicznemu, w tym w zakresie zapobiegania uzależnieniom i przeciwdziałania przemocy, kształtowania właściwych postaw rodzicielskich, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - edukacja społeczeństwa w zakresie zapobiegania zaburzeniom psychicznym, - udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach opiekuńczych, - uwzględnienie profilaktyki zdrowia psychicznego w programach 	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie,</p> <p>Szkoła Podstawowa w Pszczewie,</p> <p>Przedszkole Samorządowe im. Pszczółki Mai w Pszczewie,</p>

	<p>szkolno-przedszkolnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia warsztatowe z uczniami klas VII-VIII szkoły podstawowej, dotyczące uzależnienia od środków psychoaktywnych, zajęcia psychoedukacyjne z uczniami klas VII – VIII na temat: depresji młodzieńczej, autyzmu, Zespołu Aspergera, samookaleczenia, - udział uczniów szkoły podstawowej w spektaklach profilaktycznych, dot. zapobiegania agresji i przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom od środków psychoaktywnych oraz depresji młodzieńczej - udział uczniów klas I-VI w zajęciach psychoedukacyjnych, prowadzonych przez pedagoga i psychologa szkolnego oraz specjalistów z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Międzyrzecz, -psychoedukacja nauczycieli rodziców na temat rozwijania umiejętności: psychospołecznych (wspieranie uczniów w poszczególnych sferach rozwoju psychicznego na każdym etapie rozwojowym dzieci, rozwijanie kompetencji w zakresie samokontroli nabywania umiejętności społecznych, rozumienia i wyrażania uczuć, racjonalnego myślenia i kształtowania pozytywnej samooceny) - spotkania , pogadanki , wykłady ze specjalistami, szkolenia dla pracowników, - prowadzenie działań informacyjno- edukacyjnych dotyczących konieczności respektowania praw osób z zaburzeniami psychicznymi, - włączenie się uczniów w obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu (15 listopada), - Międzynarodowego Dnia Walki z Depresją (23 lutego) 	Środowiskowy Dom Samopomocy w Pszczewie
2	Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.	
2.1	<p>Organizowanie działań wspierających w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu, między innymi wynikających z bezrobocia, bezdomności w sytuacjach zagrażających wykluczeniu społecznemu., w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie i poradnictwo, - działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów, - udzielanie wsparcia psychologiczno -pedagogicznego uczniom, rodzicom, nauczycielom., - działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie dostępności do świadczonych lokalnych i ponadlokalnych form wsparcia - organizowanie spotkań, konferencji i warsztatów ze specjalistami z zakresu psychiatrii 	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie Środowiskowy Dom Samopomocy w Pszczewie Szkoła Podstawowa w Pszczewie, Przedszkole Samorządowe im. Pszczółki Mai w Pszczewie</p>
2.2	<p>Wspieranie zdrowego starzenia się, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie działań edukacyjnych, - zajęcia warsztatowe. 	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie
3	Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.	
3.1	<p>Organizowanie dla osób z zaburzeniami psychicznymi form wsparcia w środowisku lokalnym, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programy informacyjno-edukacyjne sprzyjające zrozumieniu choroby psychicznej, - Rodzinny Piknik Integracyjny, - organizowanie spotkań i imprez integracyjnych, -obchody Światowego Dnia Autyzmu, Dnia Osób Niepełnosprawnych, Wigilia dla Osób Niepełnosprawnych i ich rodzin, - organizowanie spotkań artystyczno- kulturalnych i przeglądów teatralnych, - włączanie osób z zaburzeniami psychicznymi w lokalne imprezy okolicznościowe i kulturalne, - organizowanie form rekreacji, - zorganizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych, - włączenie rodzin w terapię psychiatryczną. 	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie, Środowiskowy Dom Samopomocy w Pszczewie, Gminny Ośrodek Kultury, Szkoła Podstawowa w Pszczewie</p>
4	Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.	
4.1	<p>Zapewnienie dostępności pomocy specjalistycznej w stanach kryzysu psychicznego, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, - nawiązywanie i podtrzymywanie współpracy z ośrodkami , placówkami specjalistycznymi - udzielanie porad i informacji o sposobach i miejscach uzyskania 	<p>Urząd Gminy Pszczew, Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie,</p>

	<p>odpowiedniej pomocy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie i udostępnianie oraz aktualizowanie informacji dotyczących lokalizacji i zakresu działania ośrodków i jednostek tworzących sieć wsparcia (przewodnik informacyjny o dostępnych formach opieki zdrowotnej- wersje elektroniczne lub papierowe) - rozwój poradnictwa psychologicznego w celu wczesnego rozpoznawania zaburzeń. 	Środowiskowy Dom Samopomocy w Pszczewie
Cel główny II: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.		
5	Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.	
5.1	<p>Upowszechnienie informacji o placówkach działających w obszarze zdrowia psychicznego, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udostępnianie informacji o placówkach służby zdrowia psychicznego, - współpraca z Centrum Zdrowia Psychicznego w Międzyrzeczu - tworzenie grup wsparcia dla rodzin i osób z zaburzeniami psychicznymi. 	<p>Urząd Gminy Pszczew,</p> <p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie,</p> <p>Środowiskowy Dom Samopomocy w Pszczewie</p>
6	Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.	
6.1	<p>Upowszechnianie idei oparcia społecznego, polegającego na podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności do samodzielnego, aktywnego życia, organizowaniu w środowisku społecznym pomocy ze strony rodziny, innych osób, grup, organizacji społecznych i instytucji, a także na udzielaniu pomocy finansowej, rzeczowej oraz innych świadczeń na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowywanie projektów mających na celu pozyskanie środków finansowych, - pomoc asystenta, opiekuna osoby niepełnosprawnej, - specjalistyczne usługi opiekuńcze. 	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie
7	Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi	
7.1	<p>Zwiększenie aktywności zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - upowszechnianie poradnictwa zawodowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, - zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi, - informowanie o działalności Urzędu Pracy, - współdziałanie z sektorem pracodawców w zakresie promowania zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi. 	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie,</p> <p>Środowiskowy Dom Samopomocy w Pszczewie</p>
8	Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy	
8.1	<p>Zidentyfikowanie i podjęcie konkretnych inicjatyw w zakresie współdziałania z innymi sektorami takimi jak: pomoc społeczna, edukacja, służba zdrowia, policja, sądownictwo, administracja samorządowa i rządowa, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powołanie lokalnego Zespołu Koordynującego realizację Programu, - działalność Zespołu Koordynującego Programu płaszczyzną współpracy podmiotów działających w obszarze zdrowia psychicznego na terenie gminy Pszczew. 	Urząd Gminy Pszczew

III. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków budżetu Gminy, ze środków budżetu państwa i ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Urząd Gminy Pszczew.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie.
3. Środowiskowy Dom Samopomocy w Pszczewie.
4. Centrum Zdrowia Psychicznego Zespół Środowiskowego Leczenia Psychiatrycznego w Międzyrzeczu.
5. Szkoła Podstawowa w Pszczewie.

6. Przedszkole Samorządowe im. Pszczółki Mai w Pszczewie.
7. Gminny Ośrodek Kultury w Pszczewie.
8. Stowarzyszenie Uczniowski Klub Sportowy „Orlik 2012”.
9. Gminny Klub Piłkarski.

V. MONITORING I EWALUACJA

Zarządzeniem Wójta Gminy Pszczew zostanie powołany Zespół Koordynujący realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Gminy Pszczew na lata 2021-2022. Jego zadaniem jest koordynacja i monitorowanie w/w Programu.

Corocznie podsumowanie działań realizowanych w ramach niniejszego Programu będzie przedstawione w sprawozdaniu do końca I kwartału roku następującego po roku realizacji Programu.

VI. PODSUMOWANIE

Zakłada się, że efektem realizacji niniejszego Programu będzie wzrost wiedzy społeczności lokalnej na temat zdrowia psychicznego, co korzystnie wpłynie na postawy mieszkańców Gminy Pszczew wobec osób z zaburzeniami psychicznymi i przyczyni się do ich lepszego zrozumienia i akceptacji. Natomiast samym osobom z zaburzeniami psychicznymi poprawi się standard życia między innymi poprzez wzrost umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych i łatwiejszy dostęp do świadczeń psychiatrycznych i wsparcia środowiskowego oraz łatwiejszy dostęp do informacji na temat możliwości korzystania wielorakich form wsparcia.

Współpraca z organami prowadzącymi pilotażowe formy wsparcia, w tym Centra zdrowia Psychicznego, celem wdrażania środowiskowego modelu ochrony zdrowia psychicznego, tj. zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej, blisko miejsca zamieszkania opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Uzasadnienie

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego w art. 2 ust. 4 pkt 1 stanowi, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Gminy mają obowiązek ustalić priorytety promocji zdrowia psychicznego oraz opracować lokalny program promocji zdrowia psychicznego. Samorządy gmin mają za zadanie upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu. Ważne jest rozpowszechnienie wiedzy na temat symptomów i przejawów zaburzeń zdrowia psychicznego. Istotne jest także upowszechnienie informacji o zakresie i lokalizacji form wsparcia oraz pilotażowych kierunkach ich rozwoju. Mając powyższe na uwadze podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.